

MRAZY V ČESKU

Rybníky zamrzly. Hurá na brusle

PRAHA Sněžení a ledovka včera zkomplikovaly dopravu po celém Česku. Dětem ale mrazivé počasí přineslo důvod k radosti: zamrzly přírodní vodní plochy. Desítky lidí všech věkových kategorií bruslily včera například na rybníku Biřička na Královéhradecku. Mrazivé počasí navíc ještě pár dní vydrží. Dnes by se měly teploty přes den pohybovat těsně pod nulou. V pátek ale klesnou na -8 až -4 °C. Pak se začne mírně oteplovat. Na sobotu meteorologové předpovídají -6 až -1 °C a od pondělí by měly teploty vystoupit nad nulu. V nejbližších dnech si ale užíjeme i sněhu a sněhových přeháněk. dom

FOTO ČTK

Až šestina akademiků v Česku podniká

„Jde o překvapivý výkon, který kontrastuje s představou o jejich slabém podnikatelském duchu,“ tvrdí autoři průkopnické studie

MARTIN RYCHLÍK

PRAHA Pokud bychom v ČR hledali *success story*, jež vedla z vědeckého prostředí až k byznysu, transferu vědomostí a novému odvětví, byl by to případ profesora Armina Delonga (91). Dlouholetý šéf Ústavu přístrojové techniky Akademie věd v Brně rozjel už roku 1992 firmu Delong Instruments, jež vyvíjí elektronové mikroskopy. Delong dostal vědeckou cenu Česká hlava a medaili *Za zásluhy*, nicméně je za ním i podnik s desetimilionovými tržbami...

Takových příběhů však není příliš. Anebo o nich nevíme. Mnohé analýzy kritizují chabou spolupráci škol či ústavů s byznysem. Odlišný pohled teď nabízí studie think tanku IDEA při Národohospodářském ústavu AV (v rámci institutu CERGE-EI): badatelé dost možná podnikají v oboru, ale věnují se tomu nikoliv na univerzitě či ve spin-off firmě, ale mimo ně.

„Naše studie přináší první kvantitativní vzhled do rozsahu a forem

transferu znalostí přes podnikatelské aktivity akademiků v Česku. Ukazuje, že akademici se podnikatelským příležitostí nevyhýbají. Zjištění kontrastují s rozšířeným povědomím o slabém podnikatelském duchu akademické sféry formovaném statistikami o nízkém objemu peněz vydávaných podnikatelskými subjekty na smluvní výzkum a nákup licencí od výzkumných organizací,“ píše Martin Srholec a Vít Macháček.

Analýza jedné vysoké školy

Autoři na základě rešerší zmiňují devět rozličných případů (viz box), kdy byly podnikající subjekty nějak (personálně, historicky, majetkově) napojeny na původní prostředí – školu či ústav.

„Akademickému podnikání se nejvíce daří v přírodovědeckých a technických oborech,“ píše autoři, přičemž připomínají, že se mohou objevovat i třetí plochy mezi zájmy akademiků a mateřských organizací. Podle Srholce panují u nás stále nejasnosti kolem tzv.

Příklady akademického podnikání v ČR

Znamé společnosti s přímou vazbou na vědecké či univerzitní prostředí:

- **Delong Instruments** (Akademie věd ČR, Brno) - elektronová mikroskopie (od roku 1992)
- **Flowmon Networks**, dříve **Invea-Tech** (Masarykova univerzita a VUT, Brno) - software (od 2007)
- **CertiCon** (ČVUT, Praha) - software, elektronika (od 1996)
- **Cognitive Security** (ČVUT, Praha) - software, bezpečnost (od 2009)

- **Eydea Recognition** (ČVUT, Praha) - IT, strojové vidění (od 2006)

- **Enantis** (Masarykova univerzita, Brno) - biotechnologie (od 2006)

- **AB Pharma** (Univerzita Hradec Králové) - léčiva (od 2008)

- **Bioinova** (Akademie věd ČR, Praha) - biotechnologie (od 2008)

- **Omega3kapr** (Jihočeská univerzita, České Budějovice) - rybnářství, potravinářství (od 2011)

Pramen: studie IDEA, CERGE-EI

socializace nákladů a privatizace zisků – tedy v eventualitě, že řada nápadů se zrodí na akademické půdě, ale přináší pak profit jinde.

Například týdeník *Euro* loni tvrdil, že vědci připravují svá pracoviště až o pětinu výnosů z komercializace objevů, neboť si dostatečně nechrání duševní vlastnictví. Podnikající akademici bývají občas v podezření i z „vynášení“ výsledků do privátních firem.

Vědci z think tanku IDEA nyní přišli s analýzou, jež nastiňuje, o jak velký fenomén může jít. Za modelový případ si vzali jednu vysokou školu s technickým zaměřením. Z obchodního rejstříku zjistili, kteří docenti a profesori (mezi lety 2003 až 2015 šlo o 383 osob) podnikali v oborech souvisejících s jejich zaměřením. Bylo jich 61. „V technologických firmách tak působilo odhadem šestnáct pro-

cent akademiků. Je to podstatně vyšší sklon k podnikání než v celé dospělé populaci, který činí okolo šesti procent. Zaznamenali jsme však pouze jediný pravý spin-off, v němž má vlastnický podíl i sama škola,“ řekl LN Srholec. „Jedná se každopádně o překvapivě účtyhodný výkon, který kontrastuje s představou o slabém podnikatelském duchu mezi akademiky,“ uvádí Macháček.

Expert: Pozor na interpretaci

Analýza ukazuje, že jde předně o firmičky do pěti zaměstnanců. Spin-off firem, jež by se rozrostly do většího podnikání, moc není. „Pro většinu akademiků podnikání asi představuje spíše příležitostný přírůstek... Potřebujeme ale více akademiků, kteří se do podnikání pustí s plnou vervou a podaří se jim rozjet technologické firmy. Spočívá v tom potenciál pro rozvoj ekonomiky,“ dodává Srholec.

Podle Aleše Vlka, jenž vyučuje vysokoškolskou politiku na Univerzitě Karlově, přináší studie už-

tečné zmapování komplexní problematiky, nicméně doporučuje obezřetnost při interpretaci závěrů. Budou se lišit obor od oboru; kromě účasti v obchodních společnostech bude ještě rozšířenější podnikání na živnostenský list.

„Podle mého názoru je situace existujícím právním rámcem dostatečně regulována, není zapotřebí nových zákonů, kodexů ani metodik. Je to jako v ostatních oblastech lidské činnosti – je pouze zapotřebí pravidla dodržovat a jejich obcházení sankcionovat,“ sdělil LN Vlk s odkazem na právní pokrytí smluvních vztahů i takzvanou veřejnou podporu.

V Česku působí přes 4500 lidí s habilitací či profesurou a další tisíce akademiků s nižší hodností. „Samozřejmostí by se měla stát ohlašovací povinnost podnikatelských aktivit pro lidi s významnějším pracovním úvazkem ve veřejných výzkumných organizacích,“ doporučují autoři z CERGE-EI. Přispělo by to prý k transparentnosti i k lepšímu zacílení podpory vědy.

Máte zbraň? Použijte ji proti teroristům

PRAHA Ministerstvo vnitra chce ústavním zákonem povýšit právo použít legálně držené zbraně k zajištění bezpečnosti Česka. Návrh novely, který předložilo, by chtěl prosadit ještě do letošních sněmovních voleb. Chce tak umožnit lidem bránit se proti teroristům například při útocích, jako byly loni nákladními automobily v Nice a v Berlíně.

Ministerstvo uvedlo, že v okamžiku takových útoků jsou možnosti státních orgánů účinné a rychle zabránit ztrátám na životech a dalším škodám omezené. Proto chce umožnit provést obranný zásah i majitelům legálně držených střelných zbraní. „Je zcela nepochybné, že pravděpodobnost úspěšného dokončení útoku se v případě aktivní a včasné obrany, byť vedené nikoli ze strany profesionálních bezpečnostních složek státu, relativně významně snižuje,“ dodalo ministerstvo. Jakákoli možnost legální obrany, která snižuje možnost dosažení cílů útočníka, je podle vnitra žádoucí z hlediska ochrany základních práv a svobod. čtk

LN věnují prostor pozitivním zprávám

Dobré zprávy jsou placené a nazývají se inzerce. Těmito slovy novináři sarkasticky reagují na výtky čtenářů, že se v médiích objevují jen samé katastrofy, drby nebo špína. Zkrátka negativní informace.

Lidové noviny se snaží toto nelichotivé mínění o žurnalistické profesi změnit. Před více než rokem a půl zavedly rubriku, symbolicky nazvanou Pozitivní zprávy, v níž mají prostor témata, kterým se obvykle v novinách místa nedostává.

„V soutěži Marketér roku, pořádané Českou marketingovou společností, vítězila v kategorii Růžový delfin Tereza Jurečková, spoluzakladatelka sociálního podniku Pragulic,“ začal v pondělí 1. června 2015 vůbec první příspěvek, který se v rubrice objevil.

Stovky příběhů

Od té doby se na čestné poslední straně, jakési druhé „titulce“, objevily stovky zmínek o dobročinnosti, firemním dárcovství, ochraně přírody či dalších obecně prospěšných aktivitách. LN tak mají čest být jediným českým deníkem, který se s takovou intenzi-

ILUSTRACE RICHARD CORTÉS

– každý všední den – tématu filantropie systematicky věnuje.

A nezůstává jen u toho. Do charitativních projektů se tak či onak zapojují i členové redakce. Za

všechny alespoň dva příklady. Berkat je občanské sdružení, které „pomáhá Evropanům být lidmi s otevřeným srdcem“, jak se píše v preambuli. U zrodu spolku,

jenž se může pochlubit mimo jiné tím, že prostřednictvím transplantace oční rohovky přispěl k navrácení zraku desítkám nemajetných Afghánců, stála kolegyně Petra

Procházková. Peníze na tuto činnost shromažďuje i prodejem ručně šitých panenek.

Každý koš pomáhá je zase „sdrúžením lidí, kteří milují basketbal a chtějí pomáhat těm, kdo se ocitli ve složité životní situaci“. Kromě televizního komentátora Jakuba Bažanta coby hlavní mediální tváře letos projekt svým jménem zaštitil třeba i kolega Petr Závozda se svým bratrem Jiřím. Smyslem jimi organizované Štafety 100 x 100 bylo přispět na rekondiční pobyt na táboře pro dětské hemofiliky, jejich rodiče a sourozence.

O dobré zprávy není nouze. Jen je někdy nápor příspěvků v redakčním mailu tak intenzivní, že se nedostane na všechny. Přesto budeme vděční za každý další.

Redakce by chtěla poděkovat všem, kteří se loni na vytváření rubriky podíleli. Ale i těm, kdo se nechali publikovanými příspěvky inspirovat a věnovali své úsilí či prostředky dobročinným aktivitám. Nechť je váš nadcházející rok plný pozitivních zpráv. nol

Tipy a snímky do rubriky posílejte na pozitivnizpravy@lidovky.cz